

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Narkotikų socialinės problemos ir kontrolė	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Lekt. dr. Mindaugas Lankauskas	VU Filosofijos fakultetas, Sociologijos katedra, Universiteto g. 9/1, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamas

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Rudens (III) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos

Kurso tikslas – supažindinti studentus su istoriniu, socialiniu bei kultūriniu nelegalių psichoaktyviųjų medžiagų (narkotikų) kontrolės kontekstu, teisiniu jų reguliavimu, viešojo diskurso ypatumais.

Studentas įgis šiuos gebėjimus:

- suprasti ir kritiškai vertinti psichoaktyviųjų medžiagų kontrolės formavimosi procesus, atsižvelgiant į jų istorinį, socialinį ir kultūrinį kontekstą;
- suprasti ir kritiškai vertinti baudžiamosios justicijos ir medijų vaidmenį karo su narkotikais kontekste;
- rasti, analizuoti ir sisteminti kriminologinio pobūdžio informaciją apie psichoaktyvias medžiagas;
- gebėti kriminologines žinias taikyti praktikoje, atliekant tyrimus psichoaktyviųjų medžiagų kontrolės srityje.

Programos studijų siekinio numeris/-iai	Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
1.2.	Žinos ir supras socialinių mokslų (kriminologijos, sociologijos, teisės) tyrimų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir kontrolės srityje problematiką ir pagrindines teorijas.	Paskaitos, savarankiškas skaitymas, seminarai, grupinės diskusijos, vizualinė medžiaga (dokumentiniai filmai).	Atsakymai į klausimus, darbas grupėse.
3.2.	Gebės identifikuoti, analizuoti, nustatyti ir spręsti psichoaktyviųjų medžiagų socialinės kontrolės sąlygojamas problemas, jų priežastis ir pasekmes.		
4.2.	Gebės atlikti užduotis kaip savarankiškai, taip ir komandoje kartu su savo bei kitų sričių kolegomis.		
2.2.	Gebės savarankiškai ar komandoje planuoti, organizuoti ir vykdyti tyrimų apie psichoaktyvias medžiagas atlikimą, rinkti duomenis, atlikti šių duomenų analizę ir tinkamai juos interpretuoti.	Paskaitos, seminarai, kriminologinės literatūros bei mokslinių tyrimų duomenų analizė.	Atsakymai į klausimus. Darbas grupėse. Pranešimas arba esė (2 000 ženklų).
3.2.	Gebės kritiškai vertinti egzistuojančias psichoaktyviųjų medžiagų kontrolės strategijas platesniame istoriniame, socialiniame ir kultūriniame kontekste.		

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Įvadinės paskaitos apie psichoaktyviausias medžiagas ir jų socialinę kontrolę, pagrindinių sąvokų ir koncepcijų aptarimas.	2						2	4	Skaityti: Coomber R., McElrath K., Measham F., et al. Key Concepts in Drugs and Society. London: Sage, 2013. 1 savarankiško darbo valandai skiriama apie 12-15 psl. teksto.
2. Biologiniai, socialiniai ir kultūriniai psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo aspektai	4		2				6	8	Skaityti: Hunt G., Milhet M., Bergeron H. (eds). Drugs and Culture: Knowledge, Consumption and Policy. Ashgate, 2011. 1 savarankiško darbo valandai skiriama apie 12-15 psl. teksto.
3. Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas kaip deviantinis elgesys	4		3				7	10	Skaityti: Becker H. S. Outsiders: Studies in the Sociology of Deviance. New York: The Free Press, 1963. 1 savarankiško darbo valandai skiriama apie 12-15 psl. teksto.
4. Istorinė psichoaktyviųjų medžiagų kontrolės raida	4		2				6	8	Skaityti: Lankauskas M. Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės mechanizmas ir naujausios narkotikų politikos tendencijos dėl disponavimo narkotikais savo reikmėms pasaulyje bei Lietuvoje. Lietuvos teisės institutas. Mokslo studija. Vilnius, 2017. 1 savarankiško darbo valandai skiriama apie 12-15 psl. teksto.

5. Moralės antrepreneriai ir karas su narkotikais	4		2				6	8	Skaityti: Becker H. S. Outsiders: Studies in the Sociology of Deviance. New York: The Free Press, 1963. 1 savarankiško darbo valandai skiriama apie 12-15 psl. teksto.
6. Psichoaktyviųjų medžiagų kontrolės ypatumai užsienio valstybėse	4		2				6	8	Skaityti: Hunt G., Milhet M., Bergeron H. (eds). Drugs and Culture: Knowledge, Consumption and Policy. Ashgate, 2011. 1 savarankiško darbo valandai skiriama apie 12-15 psl. teksto.
7. Narkotikų politika: viešasis psichoaktyviųjų medžiagų diskursas ir medijų vaidmuo jame. Narkotikų baimės.	4		2				6	10	Skaityti: Dobryninas A., Čėsnienė I., Dobrynina M., et al. Kriminalinės justicijos suvokimas visuomenėje. Vilniaus universitetas, 2014. Stumbrys D. Moralinė panika dėl narkotikų interneto dienraštyje delfi.lt // Filosofija, Komunikacija, 2012, 20(1). 1 savarankiško darbo valandai skiriama apie 12-15 psl. teksto.
8. Narkotikų politika: psichoaktyviosios medžiagos Lietuvos baudžiamosios justicijos kontekste	6		3				9	12	Skaityti: Lankauskas M. Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės mechanizmas ir naujausios narkotikų politikos tendencijos dėl disponavimo narkotikais savo reikmėms pasaulyje bei Lietuvoje. Lietuvos teisės institutas. Mokslo studija. Vilnius, 2017. 1 savarankiško darbo valandai skiriama apie 12-15 psl. teksto.
Pranešimo arba esė rengimas								6	
Pasirengimas egzaminui								8	

Iš viso	32	16	48	82
---------	----	----	----	----

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Dalyvavimas seminaruose	20	Seminarų metu	Aktyvus dalyvavimas diskusijose seminarų metu, gebėjimas argumentuoti bei polemizuoti remiantis moksline literatūra bei tyrimais, formuluoti problemas ir atsakinėti į klausimus. <u>Vertinimas pagal 10 balų skalę.</u>
Pranešimas arba esė	20	Seminarų metu	Pranešimams - aiškus ir nuoseklus minties dėstymas, gebėjimas apibendrinti informaciją, pateikti pagrindines išvadas, jas pristatyti auditorijai. Esė – gebėjimas aiškiai analizuoti pasirinktą temą raštu, koncentruotai pateikiant pagrindinę idėją bei ją pagrindžiančius argumentus. <u>Vertinimas pagal 10 balų skalę.</u>
Egzaminas raštu	60	Kurso pabaigoje (birželio mėn.)	Du atviro tipo klausimai. Studentas gauna 5 balus už kiekvieną teisingai ir išsamiai atsakytą klausimą. <u>Vertinimas pagal 10 balų skalę.</u>

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Becker H.	1963	Becker H. S. Outsiders: Studies in the Sociology of Deviance.		New York: The Free Press
Coomber R., McElrath K., Measham F., et al.	2013	Key Concepts in Drugs and Society.		London: Sage.
Dobryninas A., Čėsniienė I., Dobrynina M., et al.	2014	Kriminalinės justicijos suvokimas visuomenėje.		Vilniaus universitetas.
Hunt G., Milhet M., Bergeron H. (eds).	2011	Drugs and Culture: Knowledge, Consumption and Policy.		Ashgate Publishing Ltd.
Lankauskas M.	2017	Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės mechanizmas ir naujausios narkotikų politikos tendencijos dėl disponavimo narkotikais savo reikmėms pasaulyje bei Lietuvoje.		Lietuvos teisės institutas: Vilnius.
Papildoma literatūra				
Brewster D.	2017	Brewster D. Culture (s) of control: Political dynamics in cannabis policy in England & Wales and the Netherlands European Journal of Criminology, 2017, Vol. 14(5), p. 566–585.	Vol. 14(5)	European Journal of Criminology, Sage.
Christie N.	1999	Nusikaltimų kontrolė kaip pramonė.		Vilnius: Eugrimas.

Cohen P.	1990	Drugs as a social construct		Amsterdam, Universiteit van Amsterdam.
Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas	2016-2018	Metiniai pranešimai		
Stumbrys D.	2012	Moralinė panika dėl narkotikų interneto dienraštyje delfi.lt // Filosofija, Komunikacija.	Nr. 20(1)	